

Nagyon jó állandóan fiatalok között lenni, velük dolgozni

A Magyar Kémiaoktatásért Díj 2022. évi két kitüntetettje, Ferenczyné Molnár Márta és Versits Livia gondolatai

Milyen érzésekkel fogadták a kitüntetés hírért?

M. M.: Meglepődve, hisz nem tudtam a felterjesztésemről. Nagy örömmel, mert jólesik, hogy akik felterjesztettek a díjra, és akik odaítélték a díjat, méltónak találtak az elnyerésére.

V. L.: Amikor értesítettek, hogy megkaptam a díjat, nagyon meglepődtem, és természetesen nagyon megörültem. Meghatódtam, mert számomra ez a díj nagyon megtisztelő, hisz így olyan kiváló pedagógusok mellé kerülhetek, akikre példaképként tekintek. Többekkel jó kapcsolatban vagyok, látom, milyen odaadóan, sikeresen tanítanak. Úgy tudom, már többször jelöltek a díjra az ELTE szakmódszertanának oktatói és az intézményvezetők. Ez azért nagy öröm számomra, mert egyrészt egyetemi oktatók is figyelemmel kísérik az eredményeimet, másrészt saját munkahelyem vezetője is elégedett a napi munkámmal.

Mi vonzotta önöket a pedagóguspályára?

M. M.: Édesanyám pedagógus, és sok jó tanárom volt. Az ő munkájukat látva úgy éreztem, én is szeretni fogom ezt a pályát, és így is lett. Az általános iskola 8. osztályában határoztam el, hogy kémiatanár szeretnék lenni.

V. L.: Már gyermekkoromban is „tanítottam” a babákat, játékmackókat. Iskoláskoromban pedig sokat segítettem diáktársaimnak a tanulásban, és jó érzés volt, ha sikerült elmagyaráznom a problémás dolgokat. Ez a gimnáziumi évek alatt csak fokozódott. Mindenképpen gyerekekkel szerettem volna foglalkozni, és a sikerélményeim egyértelműen a tanári pályára tereltek.

A mai helyzetet látva, a tanárok anyagi megbecsülésének hiányán túl, mit tartanak az oktatási rendszer alapvető problémájának?

M. M.: A pedagógusok erkölcsi megbecsülését... A diákok oktatásán, és így a tanárokon múlik, hogy mit, és mennyit fog tudni a jövő nemzedék. Milyen értékeket adunk át, és visznek tovább gyermekeink. Nagyon fontos lenne, hogy a társadalom a munkánkat fontosnak tartsa, és megbecsülje, ezzel elősegítve, hogy minél több fiatal válassza ezt a hivatást.

V. L.: Elsősorban a motiváció hiányát, amiből adódik, hogy kevés a fiatal tanár. Persze ennek rengeteg oka van: a magas óraszámok és az életpálya-modell anomáliája, a felesleges adminisztráció, idetartozik a munkaidő-nyilvántartás vezetése is, ami köszönőviszonyban sincs a valósággal. A tanári önállóság és szabadság csökkenése, amiben benne van a tankönyvválasztás lehetőségének hiánya. De a legnagyobb baj az erkölcsi megbecsülés hiánya. Ez a manapság sokszor hallott mondatban maximálisan benne van: „a pedagógusbéreket a diplomás átlagbér 80%-ára kell emelni”. Egy pedagógus, aki sokszor ellátja a család felada-

Ferenczyné Molnár Márta

Versits Livia

tait is, aki tanítson, neveljen, példát mutasson, mindig legyen türelmes, megértő, segítőkész, az nem 80%-os!

Konkrétan a természettudományos oktatás, a kémia tanítás legnagyobb problémája a tanárhány és az óraszámok drasztikus csökkenése. Kezdő koromban 12 évfolyamra vetítve még heti 10 órában tanítottunk, ma ez 6 óra. Közben pedig sokat fejlődött a tudomány! Manapság a szakos ellátottság hiánya miatt szinte nulla tudással érkeznek a gimnáziumba a tanulók. Hallottak már a fogalomról, de nem tudják hova tenni. Már utálják a kémiát. Ha megkérdezem, miért, mit tanultál két év alatt, a válasz: semmit. Akkor mit utál? Erre építve nehéz az érdeklődést felkelteni.

Kérem, elevenítsenek fel a pályájukról egy pozitív emléket, amivel a maguk számára is igazolták és olvasóink számára is indokolhatják, hogy érdemes kémia tanárnak jelentkezni.

M. M.: Nagyon jó állandóan fiatalok között lenni, velük dolgozni, visszajelzéseket kapni tőlük, hogy ők is élvezik ezt a közös munkát. A kémia, mint természettudomány, felfedeztető, kísérletező tudomány, amit nem könnyű megérteni és elsajátítani. Szeretem, mikor látom a tekintetekben, hogy valami újat megtettek. Jó érzés, amikor közös sikereink vannak: érettségi, felvételi, versenyek. Hálás vagyok a köszönetekért, legutóbb a díjadón volt tanítványom beszédéért.

V. L.: Tanítani a csillogó szemekért érdemes, a hálás tanítványokért, azokért a mosolyokért, vidám percekért, amikből szerencsémre sok jutott az elmúlt 36 évben. Vannak persze kudarcok is, de ezek szükségesek, hogy újragondoljuk a feladatainkat. Minden

osztály, csoport, minden tanítási óra más, és ez „ébreten tartja” az embert. A diákok lendülete, humora pedig fiatalít!

Miért éppen a kémia? Ez egy összetett tantárgy, kell hozzá elméleti tudás, számolási és laboratóriumi ismeretek. Sok ember megtalálhatja benne a számára érdekes, vonzó részt. Mindennapjaink elképzelhetetlenek a kémia ismerete nélkül. Akkor is, ha orvosnak, gyógyszerésznek, képzőművésznek, kozmetikusnak vagy szakácsnak készül valaki. Rengeteg pozitív élményem van, de egy tanár szerintem arra a legbüszkébb, ha hozzájárulhatott tanítványai sikeréhez az életben: kutatók, professorok, orvosok, vegyészek, sőt még kémiatanárok is vannak közöttük. Nagyon kedves emlékem például, amikor verset írtak nekem a kolloid felhőkről. Még a kémia is lehet inspiráló egy „költőnek” – ez meghatározó számomra!

Kívánok még sok-sok csillogó szemű tanítványt, örömet az életben, elmélyülést az emlékekben!

Kiss Tamás

Díjátadó ünnepség az Akadémián

Átadták a 2022. évi Rátz Tanár Úr-életműdíjakat

December eleje mindig az örömmel teli eseményeké. Ilyenkor szokták átadni a különböző alapítványok, szervezetek, egyesületek díjait. Ilyenkor lehetőségünk van, hogy egy kicsit elzárjuk magunktól a gazdasági, társadalmi, politikai, problémákat, nehézségeket, és az emberi tudásra, a teljesítményre, az elhivatottságra, a kreativitásra figyeljünk. December 10-én adták át a tudomány legnagyobbjainak a Nobel-díjakat Stockholmban, december 12-én pedig Budapesten a Rátz Tanár Úr-életműdíjakat adták át az idén legjobbnak tartott természettudományos középiskolai tanároknak.

A Rátz Tanár Úr-életműdíj ünnepélyes díjátadóját ismét a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében rendezték meg. Az elismerésben ez alkalommal is nyolc kiváló pedagógus részesült, akik a matematika-, fizika-, kémia-, biológiaoktatás területén nyújtott kimagasló teljesítményükért vehették át a rangos kitüntetést. A 2022-es pályázati időszak fontos fejleménye, hogy a pedagógus Kossuth-díjként is emlegetett szakmai elismeréssel járó pénzjutalom összege is tovább növekedett – az idei évtől fejenként kétmillió forintot kaptak a díjazott tanárok.

2022-ben a következő pedagógusoknak ítélte oda a díjat a kuratórium:

Erdős Gábor, Batthyány Lajos Gimnázium, Nagykanizsa

Varga József, Bányai Júlia Gimnázium, Kecskemét

Koncz Károly, PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium, Pécs

Moróné Tapody Éva, Szegedi Tömörkény István Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium, Szeged

Tölgyesné Kovács Katalin, Zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium, Zalaegerszeg

Hotziné Pócsi Anikó Judit, Tóth Árpád Gimnázium, Debrecen

Fazekas Andrea, Deák Téri Evangélikus Gimnázium, Budapest

Bertáné Kövesdi Gabriella, Keszthelyi Vajda János Gimnázium, Keszthely

(A két kitüntetett kémiatanár nevét *dőlt betűvel jelöltük*.) Ezzel a díjazott pedagógusok száma 168-ra emelkedett.

Köszönet illeti az Alapítvány gondozóit kimagasló társadalmi kötelezettségvállalásukért; a díjazottaknak pedig gratulálunk elkötelezett pedagógusi helytállásukhoz, és pályájukon további sikereket kívánunk!

KT

A 2022. évi életműdíjasok